

Dwelfsloot in nood, **code ROOD!**

Presentatie: Henk van der Honing
Vormgeving: Marjo Ghijsen

Duurzaamheidslezing 14 10 2025

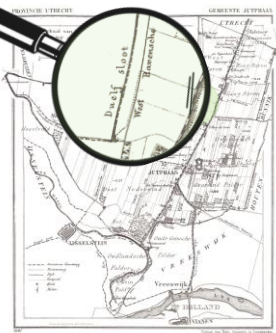

Dwelfsloot

2 Dwelfsloot is sinds 2024 mijn naam. Ik ben een uniek natuurgebied, op de kruising van de belangrijkste vrachtverkeersslagaders over de weg en het water, gelegen in de gemeente Nieuwegein. Het is onderdeel van de succesvolle Europese Metropoolregio Utrecht. Met een oppervlakte van ca. vijf hectare ben ik niet groot en momenteel ook niet gemakkelijk bereikbaar. De provincie Utrecht is mijn eigenaar en daarmee verantwoordelijk voor mijn onderhoud.

Korte historie. Van oernatuur tot natuurbehoud

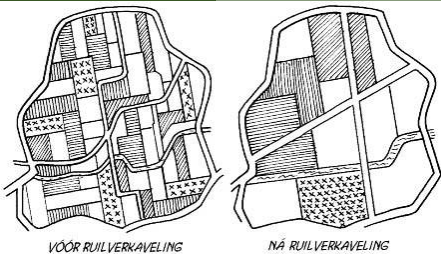

3 In de loop van de geschiedenis heb ik alles meegemaakt: zee, land, ijskoud en zeer heet. De eerste mensen die mij ontdekten waren vissers of jagers in een woest gebied van water en grienden. Later kwamen er meer vaste bewoners, boeren die mijn land gingen gebruiken. Ik werd “in cultuur” gebracht, o.a. door het graven van sloten waaronder de Dwelfsloot,

Klik (loep verschijnt)

gedeeltelijk nog in mijn gebied. Ik ben al heel oud. In 1402 ben ik verkocht aan het Duitse Huis, binnen aaneengesloten kavels gelegen in “Galecop, Dwelf en Westraven”. Men is mij gaan gebruiken als hooiland, zo leverde ik heel gezond kruidenrijk voer voor het vee in de winter.

Door milieuschade en schaalvergroting verandert het landschap

4 Utrecht, de oudste grote stad van Nederland, breidde zich in de loop der eeuwen uit. Het verkeer over water en de weg nam sterk toe met de ontwikkeling van de techniek. Met zo genoemde cultuurtechnische middelen werd de landbouwproductie gestimuleerd, met een belangrijke impuls na de Tweede Wereldoorlog.

5 In de jaren 50 en 60 van de 20^e eeuw werd steeds duidelijker dat dit ten koste ging van de natuur.

6 Natuurbeschermers, ook in de Provincie Utrecht dachten na over mogelijkheden om met natuur- en milieutechniek toch de biodiversiteit te bewaren, bijvoorbeeld in berm en oevers.

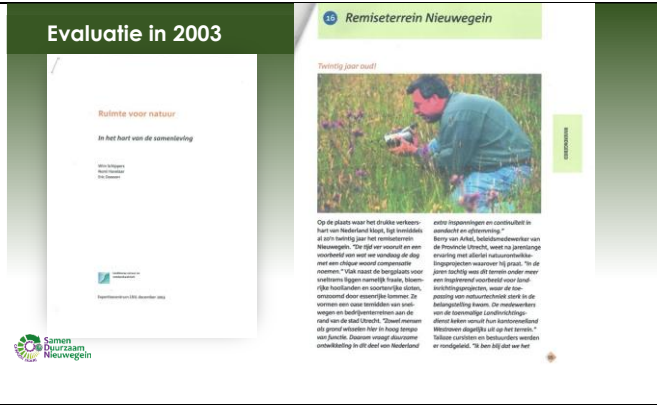
7 Tegelijkertijd werden plannen voor de aanleg van een elektrisch tramnet vanuit Utrecht CS naar Vreeswijk en IJsselstein ontwikkeld. Ik was inmiddels eigendom van de provincie en kreeg de eer om de hoofdrol in dit veranderingsproces te spelen. Ik was het eerste, en meest diverse van de 31 Natuurontwikkelingsgebieden die in Nederland werden aangelegd. Ik kreeg in die plannen in 1980 de naam: "NATUURBOUW OVERHOEK REMISETERREIN NIEUWEGEIN".

8 Er werden in mij 12 milieutypen onderscheiden. Deze milieutypen representeren de natuur die in het westelijke en zuidelijk deel van de provincie voorkomen. Ik werd daarnaast expliciet Compensatiegebied genoemd voor verloren gegane natuur.

9 Ik kreeg na de aanleg honderden bezoekers uit het hele land, zowel bestuurders van alle overheden als geleerden en studenten van allerlei onderwijs organisaties.

10 Dat ik mijn waarde heb bewezen bleek wel bij de eervolle kwalificaties die ik in 2003 kreeg in het evaluatierapport Natuurontwikkeling, van het Expertisecentrum van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij.

 <p>Dwelfsloot 2003 – 2022 Provincie Utrecht</p> <p>Figuur 1. Luchtfoto (2005) Figuur 2. Luchtfoto (2019)</p> <p>Samen Duurzaam Nieuwegein</p>	<p>11 De provincie deelde uiteraard in de eer vanwege het zorgvuldige, gerichte beheer en onderhoud. Toen dit na een vijftiental jaren werd gereduceerd tot eenmaal per jaar maaien, liep de biodiversiteit iets terug, maar bleef nog wel hoog. De provincie zou, na onderzoek, met het verwijderen van de bagger uit de plas en enige sloten, voor insecten veel meer mogelijkheden bieden.</p>
 <p>Sinds 2022: natuurbeheer door vrijwilligers uit de regio</p> <p>AROMA Samen Duurzaam Nieuwegein</p>	<p>12 Sinds 2022 zie ik heel vriendelijke mensen uit de hele regio, in Dwelfsloot, via o.a. A Rocha, Samen Duurzaam Nieuwegein, vaak met kinderen. Ze helpen de provincie met Natuurbeheer en -herstel, door te maaien en te snoeien.</p>
	<p>13 Mijn bomen zuiveren de lucht van broeikasgassen en ze geven zuurstof terug. Ze bieden rust en een gezonde minder hete omgeving, ook voor toekomstige bewoners. Die enthousiaste mensen die af en toe komen werken en genieten noemen mij hun paradijsje. Bloeiende bloemen, zingende vogels en ruisende bomen, heerlijk vinden ze het!</p>
 <p>Moeraswespenorchis Rietorchis</p> <p>marterachtigen</p> <p>vleermuis</p> <p>(Internetfoto's)</p>	<p>14 Nog meer ruimte voor bijzondere planten, insecten, vogels en andere dieren. Hier zijn wettelijk beschermde soorten te vinden, zoals Moeraswespenorchis en Rietorchis. Er zijn hier vleermuizen en marterachtigen waargenomen,</p> <p>Klik > marter en vleermuis (+ namen) verschijnen</p> <p>die beiden ook vallen onder de Wet natuurbescherming en de Omgevingswet.</p>
 <p>Bruin blauwtje</p> <p>Argusvlinder</p> <p>Tuinfluiter</p> <p>Bosrietzanger</p> <p>Nachtegaal</p> <p>(Internetfoto's)</p>	<p>15 Er zijn hier twee dagvlindersoorten waargenomen die op de Rode lijst staan, te weten Bruin blauwtje en Argusvlinder. Daarnaast vormt dit gebied (potentieel) broedhabitat voor hier waargenomen vogelsoorten als</p> <p>Klik > vogels (+ namen) verschijnen</p> <p>bosrietzanger, tuinfluiter en nachtegaal. Eveneens soorten die vallen onder de Omgevingswet en de Europese Vogelrichtlijn. Kortom, ecologisch onderzoek is hier noodzakelijk en verplicht om nadelige effecten op beschermde flora en fauna te voorkomen.</p>
 <p>U-Ned samenwerking: - Rijk - Provincie - Gemeente</p> <p>Samen Duurzaam Nieuwegein</p>	<p>16 In 2024 hoorde ik verontrustende verhalen over mij en mijn omgeving. Er zouden heel veel woningen, bedrijven en kantoren komen en sneller openbaar vervoer, zo stond in dikke rapporten van U-Ned over Verkenningen en Onderzoeken in de A12 zone.</p>

<p>In 2024 keuze uit 4 variaties</p> <p>Figuur 18. Overzicht van de 4 alternatieven</p>	<p>17 Vier tracés van de nieuwe tramlijn ‘de Merwedelijn’ werden voorgelegd voor keuze.</p> <p>In 1 geval kwam de tramlijn vanonder het Amsterdam Rijnkanaal midden in Dwelfsloot bovengronds. Daar schrok ik heftig van want als dat werd gekozen was ik weg en met mij de functies Natuurontwikkeling, Compensatiegebied en Natuurherstel. Geheel verdwenen onder de trambaan.</p>
<p>Een nieuw plaatje 2025 zonder nieuwe OV-tramhalte</p> 	<p>18 Mijn vriendelijke Dwelfslootwerkers ontdekten dat er geen goed onderbouwd onderzoek was gedaan naar de milieueffecten voor Dwelfsloot en dit geldt ook voor de rapporten in 2025. Erger nog, ik werd niet eens genoemd. Dus vroegen ze om snel en gedegen aanvullend onderzoek te doen, zodat slecht onderbouwde keuzes in 2025 kunnen worden voorkomen. Hun verzoek is tot nu toe - niet onderbouwd - afgewezen.</p> <p>Ondertussen zijn de stedenbouwkundige plannenmaker wel doorgedaan. Er ligt nu een voorkeursvariant waarbij in of direct naast mij een OV-halte komt met een groot plein.</p>
<p>Alle hens aan dek met o.a. excursies, brieven, flyers en handtekeningenactie</p> 	<p>19 Gelukkig zijn mijn vriendinnen en vrienden wel overtuigd van mijn bijzondere waarden, nu, maar ook voor de toekomst. Zij doen hun uiterste best om te voorkomen dat ik word beschadigd en nemen andere mensen mee om in, en van mij te genieten. Zo helpen ze mij te beschermen.</p>
<p>Met uw handtekening steunt u ons verzoek om aanvullend onderzoek.</p> <p>Nieuwsgierig geworden naar Dwelfsloot? Zondag a.s. excursie van 14:00 t/m 15:30 uur. Kruising Taludweg – Middelhoeve.</p>	<p>20 Wat zou ik het fijn vinden als deskundigen van verschillende disciplines mijn grote waarde voor de toekomst wetenschappelijk onderbouwen. En dat ze richting geven met concrete plannen.</p> <p>De Programmaraad van U-Ned zou dan een goede basis hebben voor mijn behoud, wie weet voor eeuwen. Mijn vriendinnen en vrienden zijn een handtekeningactie begonnen en schrijven brieven naar alle betrokken bestuurders.</p> <p>Wat zou het fijn zijn als u dat onderzoek zou ondersteunen met een handtekening, die van de nood een deugd kan maken.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Vragen? - Uw handtekening plaatsen? - Inschrijven voor de excursie a.s. zondag van 14:00 t/m 15:30 u? <p>In de pauze is daar alle gelegenheid voor.</p> <p>Dank u voor uw aandacht</p> <p>PAUZE</p>	<p>21 Dank u voor uw aandacht Uw Dwelfsloot</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Na ca 4 seconden: klik > Gele tekst + dank verschijnen.</p> <p>Na ca 3 seconden: klik > PAUZE verschijnt</p> </div>

